VID ALLFARVÄG

DIKTER

AF

A. U. BÅÅTH

------------ STOCKHOLM JOS. SELIGMANN & C:S FÖRLAG

ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1884

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör University of Minnesota Libraries, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i oktober 2014 av Bert H.

^Allmakt.

fgu fina, stilla kvinna,

Hvar fick så fager

Din blick sin glans ifrån?

Gafs vårligt blåa ljuset Blott för den dager,

Det lägger öfver lifvet än för din son?

Mån mänskoöden, hvilka På vägar skumma I köld ha vilse gått,

Ej vände sig mot ängder,

Dem solar ljumma,

Om ljus af dina ögon dem följde blott?

iaåtli, Vid allfarväg.Lycka.

Till ** och **.

‘Hjär kallt det käns och öde, Hos er jag ringer på.

Jag känner luft, som lifvar, Med värma mot mig slå.

Alt är så blidt härinne, Ej höres gatans larm. Det är, som dagern fölle Från ros i fönsterkarm3

Och fölle skärt på taflor, På murgrön och på alt, Där ädel smak har tagit Harmonisk, fin gestalt.

Här ljuset fritt kan spela In i hvar fäjad vrå.

Här käns, att lögn ej darrat Emellan själar två.

Hvar sorg, som hit har kommit En själ att hålla fast,

Har råkat strax på tvänne Och flyktat hän med hast.

Och fröjd, som annorstädes Plär sjunga fort sig trött, Här håller ton, se’n ögon Hvarandra stråligt mött.é

Det är, som tviflarns fråga Om lycka — finge svar:

Jag känner, hur här längtas, När endast en är kvar.

Det är som fäst i rummen, Fast det är hvardagslag, Fast blott jag ser er tvänne En stilla arbetsdag.Ett barndomsminne.

'Hlär vår det var och soligt, Och blankt stod hvarje strå, Hvar förmiddag hur roligt På ängen tumla få!

Däröfver Sundet sände Sitt friska, salta sus Till kedjadt, mörkt elände I gamla Malmöhus.6

Med gaflar tegelröda Stod tyst det tunga slott, Lät sina väggar glöda I sol kring sorg och brott.

Vår lek på ängen glade Vi lyktade med hast, När fångarne där hade Sin korta middagsrast.

I späda gräset sträkte Sig gråklädd, sömnig ring: Ett solljust, luftigt häkte Med bajonetter kring.

När så med lust, som hördes, Den kom, vår krya trupp,

Den goda slummern stördes, Och mer än en sprang upp.7

Så godt vi kände många, Och det blef lif och prat. Vid namn oss nämde fånge Och vaktande soldat.

Och händer, hvilka brutit Från rikedom en skatt Och gjort, att tårar flutit För skärf, som armod glad t,

Åt pilten vänligt skänkte En liten leksaksask,

Och skumma ögon blänkte Vid tacken, glad och rask.

Och styfva mördarhänder, Som under hetsigt mod I natt och öde gränder Beständts af mänskoblod,8

Kring blonda hufvud lekte, Och kinden, fin och röd,

För hand, som varligt smekte, Ej miste fager glöd.

Och dystre män, som visste Ej någon framtid af,

Som bidde dag, den siste, När döden frihet gaf,

I barnaögon sågo,

Där blicken lyste nöjd,

Där framtids drömmar lågo Och glimmade sin fröjd.JConstnärens dotter.

c~*

^§)in dotter innerligt kär han höll, Och hända kunde det nog ibland, Att mäjseln häjdades i hans hand, När tanken vänligt på henne föll.

Ej fick en flik utaf inlärd tro För henne skymma de fina drag, Som lifvet yppar i färgrik dag,

I dunkel storm och i solig ro.10

Ty sloge fördom sin köld i blod,

Ej såge lifvet hon evigt grönt,

Ej blef det formadt för henne skönt, Som blocket varder till däjlig stod.

Vid hennes bädd han hvar afton satt Och kärligt såg, huru lätt det går Att somna in utan Fader Vår För blott att hägnas af huldrik natt.

Och glad han hörde i sträfsam stund Bland marmorvärk i sin atelier De späda löjena lustigt le,

Det kloka jollret ur barnamund.

Och alla värken hon kände snart. När solljus in öfver marmorn flöt, Det honom tyktes, hon stilla njöt, Och blicken, spörjande, lyste klart.11

Så fick han färdig sin Venusstod. Med vårlig värma den fagert sken, Och ut den andades, hvit och ren, Sitt fina, trånande lefnadsmod.

Och där framför den han skåda fick En dag sin dotter: på knä hon låg Med händer knäpta till bön och såg Mot stoden upp med förgråten blick.Jon pant.

‘ffå skrälliga träskor, stor och stark, Mellan gårdarne jämt han på vandring är Lätt bure hans rygg en tunna råg,

Men tiggarepåsen den makligt bär.

Där kommer ej minsta stråle af lif Ur ögonen, slöa, stora och blå.

Man ser, hur bak breda pannan jämt Så stilla tankarne alla stå.13

Och sätter man honom en spade i hand, Så gräfver han gropen: men slingrig kant Och ojämn botten få jämnas till;

Ej bättre man väntat det af Jon Fant.

Och Jon han går och kommer igen,

Han har ej hem och känner ej nöd.

Och smäller en snärt på hans påse ibland, Så faller den mjukt på sofvel och bröd.

I kyrkan där framme vid predikstoln Hvar enda söndag man ser hans rygg, Hur den nu, från hvardagsbördan fri, Sig breder i bänken stark och trygg.

En stämma han har, som fyller hvalf: Det böljar välljud ur vidgadt bröst. Från klockaren själf han tonen tar, Och honom följer hvar enda röst.14

Hans väldiga ton är fast och klar; Det är, som hans ande, töckenfri,

Sig vaggade fram i en värld, där alt Den såge i klarhet glida förbi.

Det låter, som sloge för blundande blick Sig Zions portar skinande opp,

Som en Gud allsvåldig ur fåvis mun Lät salmen ljuda salighetshopp.

Och prästen stiger på predikstoln,

Och fjollige Jon syns somna godt.

Snart talar i salmerna åter hans röst. Se’n trår han de vägar, jämt han trådt.

Utanför Lund

Vid hospitalet.

|i|uften är mulen i maj blid förmiddag,

Och dofter vaggas af vårvind, smekande svag. Romeleklint med mjuk och vågig kam Blånar bak Knästorps hvita kyrka fram.

Och ån, där gräset i vattnet ljusgrönt står, Lugn mellan varma, plöjda åkrar går.

Ur dörren i smedjan lyser en låge matt, Och hospitalet mörkrödt skyler sin natt.16

Och fyld af toner är luften, ljum och lätt. Drillar tumla på drillar tätt, så tätt. Domkyrkoklockorna ringa om död sitt bud, Och mäktigt skälfva fylliga, sega ljud.

Så öfverröstas rymdens starka musik Med ens af breda, skärande, långa skrik.

Det låter, som låge man utan ro och tröst Med väldig, kväljande tyngd på flämtande bröst.

Det hörs, som en ande med rasande kraft tog i För att omsider ifrån sig själf bli fri.

Så varder det tyst. Två harfvar rassla mot mark. Där borta från smedjan klingar hammaren stark.

Och klockorna tiga. I rymden, ren och still, Nu tonar allena befriad fågeldrill.

Och åter andas slätten vid såningstid Sin varma, vårliga glädje i orörd frid.

w?fisklägets krögare.

ipan vankar i krogen den långa Guds dagen Och undrar på vädret bland fiskarelagen,

Och hönsen han matar och kommer och går Och muntrar sin själ med en bränvinstår.

Han flyttar ur munnen den mörkbruna snuggan För suparne blott och för middagstuggan.

Han afsätter kungar och svärjer på präster,

Får ovett för varan och samlar på räster,

Får veta, att förr var han säker i sjö,

Men nu han fått vattuskräck och är slö.

Att godt han det har, han i kraftord far höra Men grufvar sig hårdt för sitt hiskliga göra. Båath, Vid all/arräg. 218

Nu gästerna gått. I talgiga staken Den rödgula lågen knapt håller sig vaken. Och glåmiga skenet med skymningen dras Bland skänkhyllans flaskor och tömda glas. Och krögaren sitter där röd och smilar Så säll vid en säng, där en parfvel hvilar.

Hvithårig han ligger med kinder runda, Och sömniga ögonen titta och blunda.

Till tysta rummet ett susande dön Sig rullar hårdt från yrande sjön,

Det domnar för ilar, som långa och strida Mot ristande, låga rutor sig gnida.

Där ofvan sängen en tafla sitter:

En fullriggad skula i ramens glitter. Med prydligen präntade master och rår Och krithvita, svällande segel den går I djupblåa böljor, så sirligt böjda,

Som vore de till blott att ögon fröjda.19

Men värre den gått en gång, då det stormat, Och Nordsjön kastat sig hög och gormat Och rasat sig vild och rykande stygg,

Som tålte den intet på ömmande rygg.

Och styrman från gnisslande rodret tog den, Om honom sin skummande likduk slog den.

Stolt slod han på skepp, som där skrider i ramen, Med hals som en karl och med stursk examen.

Väl skref han ej lidt, så långt hemma ifrån,

Men var dock, vid satan, en härlig son.

Om lifhanken hållit, det blifvit ej utan,

Han haft sin kaptenska på egna skutan.

Nu får hon blott känna som styrmansenka Bland glas och buteljer sitt diskvatten stänka. Och pilten, som godt under dynorna mår,

Dit icke ett drag ifrån rutorna når,

Nu jollras i sömn han af farfar helt sakta, Hvars ögon så stilla slumrarn betrakta.__20__

Och dånet därute går högre. Och strida Sig ilarne värre mot rutorna gnida.

Han makar på täcket, aktsam och still,

Han lägger däröfver ett täcke till.

Så ser han igen på den sofvande skatten. Se'n går han tyst: det blir svårt till natten.

MEfter storm.

C*"

l|j?å vänliga villan vid Sundet Ar jublande fäst i dag.

På rägnet kom det solsken: Man går i hagen elt slag.

Så mjukt ur daggigt löfvärk Slår trädgårdssångarn sin drill I luft, som mäktig vällukt Ångar klar och still.22

Och rosenbuskarna droppa, Och gräset tindrar vått, Och ljusa klädningar hållas Åt lifven och lyftas smått.

Från skämtande kavaljerer I stämning, varm och glad, Havannaröken blånar Om bokars hängande blad.

Från skratt ur täta bärsåen Samfäldt klangen slår.

Dagen är frisk och fager, Natten var stormigt svår.

Man går till badhusbryggan. Dit in i tjutande natt Ett vackert vrak har drifvit Från vresig Kattegatt.23

Det ligger med vända kölen Nu lugnt på sandig grund, Och buktiga plankor glittra Mot vänligt blånande sund.

Damerna smidigt huka Mot bryggans räck sig ned — Af rundade, ljusa midjor Ett sommarfagert led.

Små soliga, fina böljor Smeka med älskligt krus Vraket, som ville de sona Sin gårdagsvredes brus.

De ha en historia från natten Om kärfva karlatag Med slitande storm och mörker Och ösande böljeslag.24

Om lif, som vid hala skrofvet Sig kämpande hakat fast. — Ett brustet knifblad skiner I tjärad planka hvast.

Ett knifblad skiner i solen Lugnt, som ej hade i natt I knakande timret det huggits På stormig Kattegatt,

Som hade det icke darrat För hand, som fast det slog, Så stålet brast och böljan Sitt flämtande byte tog.

Och mockan doftar, likören Kallar på skådande grupp.

Man trippar mot villan varsamt På fuktiga gångarne upp.

mYid Tångahallar.

|§iå i sommarsolen Skelderviken svallar, Kastar långa böljor Lätt mot Tångahallar,

Fiskarns hus på backen Mellan aplar vänder Röda gafvelspetsen Vänt mot vik och stränder.26

Bjerre härad breder Ut sig rikt och tvager Vångars korn oeh hvita Hus i solskensdager.

Liten byting plaskar,

Slår sitt skratt och trallar Nu i morgonbadet Invid Tångahallar.

Fiskarns tös, som trafvar Jämt å sträfsam backe, Kännes väl igen på Liten lingul nacke.

Mjukt om tunna lemmar Lätta vårdrag flyta, Solbrynt hufvud lyckligt Ser från klarblå yta.27

Upp kring lyftad, spenslig Midja pärlor spritta,

Bruna händer plaska, Ögon muntert titta.

Hårda fotter stampa Bubblor upp ur sanden. Gamla mormor håller Paltorna på stranden.

Gråa, fula paltor, Sommar- vinterkläder: Lappas jämt och hålla Doek i alla väder,

Varit med på fiske,

När som skummet rukit, Skylt för kropp, som darrat, Medan seglen strukit,28

Rifvits tu, när stretigt Skogsris hemåt bärgats Och vid hallontiden Svårt bland snåren färgats.

Kunde plagg och annat Evigt fjärran fara!

Skönt det friska vattnet Slår om skullror klara.

Skönt i sommarsolen Skelderviken svallar, Kastar långa böljor Lätt mot Tångahallar.

Knut Laveson.

^©en gamle, trygge Knut Laveson Han böjd mellan husen vankar.

I ylletröja, mot käppen stödd,

Han går i egna tankar.

På vädertorkad och grå sydväst Ha sillQäll fast sig bitit,

Och röda ögonen tåras jämt,

De hårdt bland vädren slitit.BO

»Min gamle, gode Knut Laveson, Ni svårt har frestat lifvet.

Ilvad var det värsta af allihop, Som ändå blef er gifvet?»

»Däruppe vid byen jag hade ett hus Och hade en kvinna därinne,

Och väl var hon fet och grann och stark, Men hon hade ett ilsket sinne.

Och när hon blef arg, var hon ful att se, Och hon slogs, när sinnet rann på’na,

Och gräla hon kunde och lägga det ut — Så tänkte jag rymma ifrå’na.

Men lott jag mig fick i en fiskarebåt. Och hon fick allena sitta,

När jag var ute och slogs med sjön, Och efter Knut Laveson titta.Bl

Då annat det blef. En Guds engel hon var, När bara hon såg mig i hamnen.

Oeh jag var frusen och drifvande våt,

Och hon var varm i famnen.

Men snart så blef hon värre igen, Och högre gick gamla låten,

Och talet rök som en rullande sjö Och öste mig ner i båten.

Men när till sist hon med döden drogs,

Då blef lion beskedlig åter.

Hon suckade: »kan du förlåta mig, Knut, Då tror jag, vår Herre förlåter!»

Oeh skall det nu komma därpå an — Så kunde hon varit värre.

Nu är hon en engel ändå till slut,

Det tror jag, hos vår Herre.»

j‘Mc'¿©et sägs, hon tycker sig vara stor,

Fast hårdt hon får såsom (jänstlijon slita. Han är student, hennes ende bror,

Och hon är så glad åt den mössan hvita.

Och sången stolt genom gatan går,

Och fanorna fladdra, och skaror följa.

Hon känner hans röst, hur den klarast slår Med toner, som genom de andres bölja.33

De hvälfva vårliga ord dit in,

Där hon stökar i kökets skymmande imma, De fylla hvar vrå — de hvirfla i sinn Som gyllene stoft i en solskensstrimma.

Där är han: nog skall han kasta en blick Dit in, där hon göms bak grofva gardinen — Men han såg åt den andra sidan och gick Förbi som de alle, stolt i minen.

Nog skulle hon låtsat, som ej hon det sett, Ej hade han ens behöft att nicka —

De andre kunde ha vinkat och lett Och trott, han hälsat en vanlig flicka.

Och händerna fatta i stöket igen,

Och ögonen brottas med skymmande tårar, Och sången tonar i Q ärran än Om sanning och ljus i lifvets vårar.

Baath, Vid cdlfarväg.

3Hamnlif.

^id hamnen är lif som hvar förmiddag. Det dånar från varfvet af tunga slag.

Och höstsoln leker på master och rår, Och sången från lossande skutor går.

Den stiger, när godt man tager .

En ångare tutar och lägger bi,

En annan ringer sig till gehör,

Och droskor stanna, och folk sig rör.35

Där kommer bland lärar och bråk en rad Af hvita mössor, som skiner glad.

Och värdar tackas af leende gäst — Studenter i Norden ha haft en fäst.

Man kommer från gillen med många ord Om andens väldighet här i Nord,

Och bålar tömts vid flödande tal Om alt, som kan kallas ideal,

Om tidens skrän och rösternas makt Hos ljusets borna riddare vakt.

En sofvande sjåare vaknar till lif Och knackar sin pipa till tidsfördrif.

Nu reser sig skaran på akterdäck Kring stora standaret, munter och käck. Den sjunger en sång, en evigt ung,

Som dör för hammar, som dånar tung.36

Och skär genom larmet en ton sig fri, Arbetarnes sång sig blandar däri.

Och ångaren bullrar med fraggande brus, Och viftande mössor visa sitt ljus.

Minervas uggla på stolt standar —

All röken ikring den sin skymning drar,

Så fågeln får sin syn och ser

Helt klart, melankoliskt på skaran ner.

“Sonen är student!“

^Jvlan lyssnar kring bord i salen Till godt musikkapell,

Och sträfsamt folk och sorglöst Mötas i lifvande kväll.

Där sitter en kraftig gubbe Med frisk och strålande min, Och trött vid hans sida blickar En yngling, blek och

fin.38

Och valser och marscher blanda Med Wagner sitt potpourri.

Och gubben på glaset lyfter, Som ville han stämma i.

Det grofva, grånade hufvut, Som vaggar takten och ler, Mot grannens bleka allvar Får färg, som glöder än mer.

De sitta hvarann så nära Och dock så långt ifrån. De likna hvarann i dragen Så rätt som far och son.

Gubbens frodiga anlet Jag sett en gång det förr. På höga möllebacken Han stod i kvarnens dörr,39

Förnöjd i mjölhvita rocken Vid vingarnes hvinande slag. Hans anlete sken vid ljudet Af friska vindars tag.

Och nedan vaggade slätten Vänligt med glimt och ljus Från gröna vångar och gula Rapsfält och hvita hus.

I nätter, då blåsten våldsamt Öfver Sund och åkrar yr,

Står kvarnen med sken ur gluggen, En vinkande, trogen fyr.

Med vinden i seglen växer Mjölet i åldrig kvarn.

Humöret är godt däruppe Som brödet till bygd och barn.40

Nu sitter hans son vid sidan Och läppjar på sin likör Och rister på fina hufvut Åt gubbens pärlhumör.

Han lärt sig klassificera Hvad bok och lif honom gett. I dunkel hälgd han håller Sitt årvis lagrade vett.

I säkra mått det passats I hjärnan dag och natt För väl tillykta fönster,

En torkad och vacker skatt.

Och alt så sirligt vet han, Och alt han så väl förstått, Att färgers spel förbleknat, Och toners klang förgått.41

Men glade mjölnaregubben Han aktar ej därpå,

Han trummar, så glasen dansa, Sin takt till glädjen ändå.

Utanför Café National.

Kjöbenhavn.

¿EDärinne i salen spelas det opp En brusande glad champagnegalopp.

I leende lag under väggarnes glans

Den spritter sin fröjd, som om sorg ej fans.

Och ljus ifrån mäktiga kronors gas Slår ut genom rutornas vida glas. Och människoströmmen här utanför I skenet växer, stannar och hör.43

Oeh flickan, som sålde rosorna nyss, Med blomsterkorgen står här oeh lyss. Den gråa klädningen, sliten och arm, Sig sluter tätt till gryende barm.

Och starkt under fager ögonfrans Får fästliga glädjen sin återglans.

Där faller vid tonernas växande brus På dystra ödens dunkel ett ljus.

Ett lif, som är ungt och har kvaft under loft, På gatorna bjuder sitt rosendoft.

En knopp ur den uslaste täppa ändock Tar fäste för gull på den finaste rock.

Ett lif, som knoppas så varmt och spädt,

I människovimmel brytes så lätt —

Fast skygt som en fågel för människohand: Den leker till döds ett lif ibland.Men fågeln har sin skuggande vrå Att skyla sig i, dit snaror ej nå.

Här är blott den stora, larmande stad, Där sorgen är äkta och glädjen ej glad,

Där ingen aktar ett barnaskri,

Och lusenden hasta ett kval förbi, Där alt har brådt, tils det ligger lik, Och häjdas blott af en kvälls musik,

Där lif, som mist sin lockande glöd,

Snart hvirflar sin kos mot mörker och nöd. ITon lyss. Under fager ögonfrans Får fästliga glädjen sin återglans.En magdalenastund.

aminens dallrande, starka sken I dimblå skymningen purpur stänker.

Ett fras af siden: på kanapén

Hon smärt och smidig helt lätt sig sänker.

Den fina skon sticker violett Fram i ett ljusnande brus af spetsar, Och skenet tumlar sig så kokett Därpå i smekande, yra kretsar.4G

På varma mattor och på trymår,

På bordets skifva slår vinrödt glimmer. A atenienne en Diana står,

Så skär i darrande aftonskimmer.

Där innerst skenet ej mäktar nå, Alkovens veckiga förhäng tjockna. Det är, som flammorna dit sig slå Att i dess lockande dunkel slockna,

De låga starkt på den hvita hyn, Men glans i ögon, som klara skina, Den spelar ut från cn inro syn, Som pänslar löje på läppar fina.

Det är ett löje, som stannar kvar,

Ett varmt och stilla och sommarsoligt,

Ej slägt med det, som till hands hon har, När ögonblicket är rätt förtroligt,47

När af en skämtande kavaljer Hon mjuka, smältande ord får höra, Där han sig smilande lutar ner Med fala fraser i hennes öra.

Nej, ur två ögon som barnets blott Så klar och däjelig glans kan strömma, När det julafton en gåfva fått,

Mer rik, än nånsin det kunnat drömma.

Hvad vållar glädjen? Hon glömmer blott Nu hvad hon är, hvad de henne kalla: Hon nyss på gatan en hälsning fått,

En höfvisk hälsning, som sågs af alla.

'-»mEn jordafärd.

^Qch sjukhusets likvagn helt sakta Mot ojämna stenarne vickar.

Ej många på likfärden akta,

Och kusken i sorgkappan nickar.

Den syndiga vackra, den unga, Som jublat med njutande världen, Nu far hon i vagnen, den tunga, Allena den slutliga färden.49

Ditt öde var svart som din kista, Hvars mörker ej något fördöljer. Med lifvet alt ondt fick du mista, Och ingen till grafven dig följer.

Men hade de kommit blott alla, Som stått dig, du fagra, så nära, Som hulpit med lust dig att falla, Ej mången blef visad mer ära.

Se männen med namn uti staten, Salongernas småljus, som glittra,

Och folk, som blott knogar för maten, Och präster och lärda och vittra!

Det vore ett liktåg, ett präktigt:

Mer pomp ej man skådat i staden Vid klockklang, som tonade mäktigt, Ej större fått stråla i bladen.

Bååth, Vid allfarväg.

4Nu rör sig blott vagnen, den tunga, Och ingen af liktåg får lifvas.

Din fägring förvandlats, du unga, Och ogräs på grafven skall trifvas.

En pingstdagsmorgon.

Motiv efter en tafla af Wenzel Toraoe

C*'*

^S)in symaskin hon trampar, Hon markor ej det dagas, Hur lampans ljus i kammarn Alt mer och mer försvagas.

Ej rast har henne unnats De sista dygnen långa,

Och sinnet tröttna hunnit Vid styng — de många, många52

Men färdig skall hon få den, Den sista ljusblå drägten.

Och god t blir så att somna I sena morgonväkten —

Och sedan få för vacker Och dyrköpt silfverpänning Af ymnig pingstdagsglädje, Hon ock, en smula känning.

Det rör sig re'n på gatan Och dagern in sig bryter Alt mer, i gyllne strimmor Den snart i kammarn flyter.

Ah, hur det dock kan suga I ådror och i leder —

Om blott en stund hon finge På bädd sig kasta neder?53

Men färdig skall den blifva, Den sista fina drägten,

Och sedan skall hon sofva Så godt i morgonväkten.

Hon griper till, men händerna Darra, och de slakna,

Och bröst och hufvud sjunka, Och tunga tankar vakna.

Hvi vardt åt hennes ungdom Blott hårda slitet gifvet?

Och äger hon som andra Ej rätt till fröjd i lifvet?

Hvi skall ur varma blodet Dess friska kraft försina? Hvi skall för andras glädje Ur hennes kind det tvina?5 fr

Hvi lät hon ej sig falla För arm, som fräkt tog taget? Hvi lät hon gråten strömma, Som viste hjärtelaget?

Nog skulle hon i glittrande Pärlglans bättre stråla An den, som snart sig väntar I ljusblå drägt få pråla.

Och ögat stirrar, tils det Ej mer sitt mål kan finna, Tils tankarne, de mörka, Förblekna och försvinna.

Mot väggens gyllne skimmer Det bleka hufvut lutas,

Och matta ögonlocken Tillsamman sakta slutas.55

Mån unga sinnet åter Af tankarne bestormas?

Ha de blott flyktat hädan För att till drömmar formas?

Kanske de lätt ha ljusnat, Alt medan hon fått somna, Och äro nu som vänliga Syner återkomna.

Det ljusblå klädningsstycket Kanske det färdigt sitter Om hennes egen midja Bland grönt och solskensglitter;

Och hon om lifvet känner Sig huldt och höfviskt tagen Och ser den drömde vännen, De kära anletsdragen;56

Och goda, djupa ögon Hon ser emot sig glimma, Och alt hon ser omkring sig I sol och jubel simma. —

Kanske, att intet — intet I domnadt sinne rör sig,

Att blicken blott ser mattgrå, Oändlig tomhet för sig.

Så lika godt — från sorger I solig stund hon dignat, Och grytt har helig morgon, Om någonsin, välsignadt.

Välgörenhetsbasar.

För ett Magdalenahem.

^ fästliga salen prunkar Butikers frestande rad.

Och kvinlig fägrings allmakt En hvar gör slösande glad.

Små fröknar varorna rosa Och hålla stämningen frisk. Det är ett lifvande göra Att stå bak lysande disk!58_

Och språksamma, nytra fruar Ta för sig i lyckliga kvälln, Som hade de aldrig prutat Och snäst till bodmamselln.

I stora hörnsalongen Doftar ett blomsterlorg Med flickor i halmhatt och röda Lif och rosor i korg.

Här sveper ej vind om hörnen Och lar i den tunna kjoln Och håller kunderna undan Och piskar sitt rägn kring stoln.

Ej bedja talande ögon En bön, som ingen rör:

En tindrande blick befaller, Hvar artig herre hör.I tafvelgalleriet Man kan ej vända sig bort Från sprittande Rältvikskullan I strålande drägt och kort.

Och vacker hon är, men bure Till bygge hon sten på slen, Ej länge med fina färger Den tjusande drägten sken.

Och om af boddrängssysslor Den fläckats i lockande stad, Må hända ej blicken vore Så segerviss och glad.

I kafét, där spänstiga drägter Ge unga former dag,

Där ögon låga — tar ingen Arm om lifven tag.60

Och gullet höfviskt klingar För kvinnor i säkert hägn,

Och gullet strömmar, men icke Det blir till Danaerägn.

Det fångas af mjuka händer Och kostar en blick helt varm. Det gör så stolt hvar jungfru, Men ingen gör det arm.

|||an kommit från orgiers yra Hem helt lefnadsmätt.

Han står i fönslret ocli blickar Vid nytänd cigarett.

Än hvilar i hans armar En domnad känning kvar Af famnade midjors rundning Ocji fängslande armars par.62

Än hör han suset af röster, Kvinnors jublande skri, Pianots störtande toner,

En hvinande melodi,

Och skratt, med hvars raglande vågor Liksom ett hån slog opp Mot all lifvets klara glädje Och rena sorg och hopp.

Han blickar mot vintrig morgon. Lätt i månens ljus Snöskyar ila undan Öfver tigande, tunga hus.

Då hör han med ens, hur nere I gården det glammar gladt, Hör ljudande slag af klappträn Och höga skratt på skratt.63

De låta så underligt klara,

De ha styrkan kvar i klang. Det är, som om vaken lifsfröjd Ut i löjena sprang.

Matt det ur rutor lyser. Därinne gestalter han Ser i rykande imma Röra sig af och an.

Nu minnes han dem från kvällen Där ha de knogande stått,

När synder i jubel dansat,

Och dygden sofvit godt.

Och fuktig kyla viftat Kring slit i vinternatt.

An stiger ur friska lynnen Glammet, morgongladt.Middagspromenad.

trottoaren skrida

De fram i sin hela middagsglans, En mor ocli en fager dotter I vårlig, smekande elegans.

Och deras lynnen stråla Vid lifvande, prydlig promenad:

De mötandes blickar dröja

Vid hållningen, vän och segerglad.65

En hop af svarta gestalter,

smorda drägter hvar enda en,

För vackra paret viker I böljande led från tuktad sten.

Och damerna aktsamt hålla Ät sig klädningens veckiga fall,

Så sotig drägt vid mötet

Mot skimrande våd ej snudda skall.

Och damerna känna ej skaran,

Som dock så innerligt känner dem. Den stod i morse på slaget,

Hvar man på sin post, vid deras hem.

När godt de i sömnen lågo —

Vid maskiners surr och vid ugnars glöd Blef gull till de slumrandes Fägring Och gull till de slitandes knappa bröd.

Bååłh, Vid cdlfarvug.

566

Måhända så arla voro

Mer ljusa den skumma skarans drag:

De mörkna i heta fabriken,

Alt som solen stiger en klarnande dag.

Nu hemma i gränd man njutit,

Som bäst det sig burit, sin middagskost.

Från kvinnors fula armod

Nu vänder man om till den samma post.

Och nu man sitt herrskap mötte:

På en och ann af de vikande kom En tankes spelande skimmer I sotiga drag, där han vände sig om.

MJCvällstämning.

*jjj§ sommarkvällen ljuder en sång I förstadsgatan, tyst och trång,

Där den svänger med låga hus till slut Mot luftiga bygden ut.

Alt hvilar i månljus och aftonfrid.

Under trädet, där landet tager vid,

Stå sjungande barn — genom daggvåt gren Silar sig silfversken.68

Och fältens svalka mot husen far,

Där dagens börda och svett man bar. Man sitter på trapporna tyst och hör På barnens späda kör.

Det är ens egna, som sjunga in En visa: spinn, spinn, dotter min! Man känner i kvällen sig lyckligt fri, När svalkan viftar förbi.

Den får genom öppnade fönster ut Alt kvalmet, där släpet nyss tog slut. Om lemmar trötta den slår sig len Med doft, så frisk och ren.

Snart går man att sofva på sträfsam dag Och sofva sig godt till nya tag.

Och toner sväfva i kamrame in:

Spinn, spinn, dotter min!

'SR?*^ded rasslande, darrande fart det går, Oeh blott en skymt man af näjderna får,

Blott hastiga vyer af bygd, som drager Förbi med fägring i solskensdager.

Men kunde med blicken vi tränga in I flyende hus — i människosinn!70

Där hvitnade fram en banvaktstuga. Det folket, där bor, det heter duga.

Jag länge dem känt. I droppande schakt Hans hammar en gång höll med grannens takt.

I lyktsken blef han ej trött vid slagen, När gullet räknades uppe i dagen.

Och när han kom upp och fick räta ut Sin kropp, var den soliga dagen slut.

Och länge han fick i mörkret trifvas Och blott af de ljudande slagen lifvas.

Så träffades de hvar söndag allen, När solen för hela veckan sken.

Se'n sträfvade han sig upp i ljuset Och stannade där — med henne i huset.71

I stuga, hagomhägnad och fin,

Nu blommar blodsdropp vid hvit gardin.

I tvänne kamrar, där lyckan hunnits, Där är så fint, som om dam ej funnits.

Alt tål sin dager från morgon till kväll, #

Där käns, som en doft af tvagen dräll.

Och hon? Ja, hon slitit på herrskapsställen Och funnit sin hvila skön om kvällen

Och somnat in med en känsla blott Af sugande lust att slumra godt.

Nu väggen bär små porträtt — med dragen Af dem, hon tjänte, när hård var dagen.

Framfor dem hon häjdar bestyren ibland, Som kände hon tryck af en vänlig hand,72

I hennes blickar det blidhet finnes,

Blott alt, som var lätt i det tunga, hon minnes.

ij; ^

Det var blott en stuga lik andra, men mången Väl kan som den ha en saga fången —

Om friska lynnen med styrka i, Om härdiga sinnens harmoni.

Hvar hälst de vänligen bo och bygga, Ej bär det i kull, och vi fara trygga.

Det folket, huru än vädret tar — Är det, som håller banan klar.

iMStEtt Socialistmöte.

Kjöbenhavn 1881.

^larken är vårgrön och luften lysande blå,

Och hän öfver fältet tigande skaror gå.

De stanna och samlas och trängas i växande ring Om talarestolen med röda fanor ikring.

I enkla söndagsdrägter, med alvarsdrag Står arbetsfolk vid sluskar i trasiga lag.

Och djupaste tystnad rår, som när folk i Guds hus Förbidar orgelns första, darrande brus.n

Kring sotiga härdar, vid snabba maskiners gång Man slitit sig trött intill själen veckan lång.

Till dunkla hemmen man skaffat maten på bord, Nu trängtar man efter ett sorgbetvingande ord.

Men ute, där fältet öppet i grönska står, Bland stojande pojkar jublande leken går, Och hurtiga barnaskratt och jollrande glam Sig tumla ur lekande, glada flockarne fram.

Så höres en röst. En man på tribunen står Med falnade anletsdrag och fladdrande hår.

I blicken glöder den eld, som ur sjunket bröst Slår ut i hatets ord och skälfver i röst.

De orden darra hän öfver sollyst slätt,

De tala till lyssnande mängd om folkets rätt.

De susa vida i vårluft skarpt och klart,

Och snart de fånga hvart örå vid växande fart.75

De glöda, de taga stormande sats på sats Mot lyckan, som lefver i borgarehus och palats, Mot källrar, dit vinfat rullats af armod och nöd Att smeka rikemans gom, då ej folket har bröd.

Dess tårar helt lätt bli till skummande, härlig dryck, Som rusar den rike och ger honom mod till förtryck. Så bölja gnistrande orden an och af Och spegla alt armods kval från vagga till graf.

När bäfvande sorlet sig lagt, då äskas det ljud;

Man spörjer, om någon kan tro på lefvande Gud,

Man beder hvar kvinna, som bär ett barn under barm, Att gifva det styrka att höja till slag sin arm.

Men ute från vårgrön plan, där leken går,

De sorglösa piltarnes jubel hit än når.

Hörs framtidens röst däruti? Skall det växa en gång Att bli öfver sällare tider en segersång?76

Eller — skall det af smärta och hat förvandlas uti Ett mullrande, stigande hot, ett rasande skri,

Som ut sig ur gränderna skär och ropar till strid, Så borgarehus och palats de darra därvid?

Vid Siegesdenkmal.

Berlin 1884.

¡gfigt i blåa höjden spänner Ut Borussia vingars glans, Håller öfver käjsarstaden Segerns gyllne krans —

Öfver slott och härskartankar, Vapenskimmer, stålklädd frid, Öfver mörka massors oro, Tyglade i tid.78

Häpna stirra ögon upp mot Örnomslutet kapital.

Mäktig andakt ovant rör sig I hvar gripen själ.

Kraften, styrd af säker tanke, Spränger genom sorg och blod Fram till målet, ropomjublad, Får sin segerst od.

De förbannelser, som darra Från Sedan och fångadt Metz Och från Dybböls tysta backar Och från Königgrätz,

Mot kanoners pipor domna, Som i fäjad ring på ring Glittra kallt som segerbyten Pelaren ikring.79

Alla Q ärran verop tyckas Falla tysta ned som lik Inför vida sockelns seger-Druckna mosaik.

Bred och stark är trygga grunden. Sirligt gjuten medaljong Visar tidens härskarhufvun,

Hästars lugna gång.

Och en främling såg för första Gång i tyglad käjsarstad Proletären ostördt rusig — Framför pelarn glad.

Men då var, som för hans öra Mörka massors mummel sang, Som om hotfull tankes flamma Klar ur sorlet sprang:Kraften, styrd af säker tanke, Genom sorg och blod väl går Fram till målet, ropomjublad. Kraften — den är

Var ej, som hon skalf, Bornssia, Där i höjd med vingars glans, Som i lyfta handen riste Segerns gyllne krans?Stråt

Epilog till Gustaf-Adolfsfåsten d. G nov. 1882.

“Iluru kan jag njuta bekvämligheter, då jag rundt omkring mig ser så många andra vara i saknad dåraf?“

Af lysande fästers rad,

Af bruset från många talen Och af dånande kanonad.

Vi manat det stora minnet För nutids slägte fram —

Har ock det starka sinnet LefTt upp ur seklers dam?

Baåth, Vid allfarviig. C

Gustaf II Adolf före slaget vid Lützen.

landet ett eko82

I fraset af galadrägter,

Vid lekande sabelklang Hörs Gustaf Adolfs stridssalm, Som den ur dimman sang.

De härliga gamla orden, Som sträft i böljande sång Mot väldig fiende darrat På hjältars tungor en gång,

De dåna så fint och säkert,

De dansa i välljud fram:

Ett början de, praktfullt nummer A lyckadt fästprogram.

Bland glammet af mätta gäster I mäktigt strålande sal Äskar det svenska målet Ljud till klingande tal —83

Det mål, som i Liitzens dimma Hän öfver härar ljöd,

Så under våta kyller Blodet värmande sjöd,

Som ljöd för splittrade linjer Än med segrande klang,

När fnysande, brune fålen Lös genom lederna sprang.

Och folket i fylda krogar, Tömmer vid högstämdt rus Glasen för heliga minnet, För samvetsfrihet och ljus.

Och samma klockslag ljuder Vid brusande fästmusik,

Som slog, när i mörkret man sökte Tyst ett plundradt lik.81

Så somnar det lyckliga folket På dryckjom och minnen in Och vaknar med slappa tankar Och hugstort drömmande sinn:

I Gustavianska koret

Mot fajad sarkofag

Står blågul sidenfana

Bland trasor från Lutzens dag.*

* Man torde erinra sig, att vid Gustaf Adolfsfiisten insattes i Gustavianska koret i Itiddarliolmskyrkan högtidligen en ny sidenfana.farväl till utvandraren.

“Tvekar än du otacksamme?

Sä välan, vid målet framme Skall du fåfängt åter tråna Till det liem, du flyktat frän.

Hör du? Vredgad nordan tjuter,

Med förakt hvar "bölja skjuter Bort från fosterjordens stränder Trolös, pligtförgäten son.“

C. L. Östergren.

“För det stoft, som Lutzens vindar flytta, Gafs vårt namn dock minnets gloriesken, Men i Minnesota till hvems nytta Skola multna dessa andras ben?“

ttFäder, mödrar för generationer,

Klok och härdig stam på tacksam jord, Ack, men främmande för Sveas toner, Främmande för minnena från Nord.“

Carl Snoilsky.

tijp[är du gått de sista fjäten Öfver svensk och stenig jord,

Hete du ej pligtförgäten Man, som brutit har sitt ord.

Nog farväl men icke ve skall följa Emigranten öfver ogin bölja.86

Kommer du med barnens skara Från ditt skumma torparhus,

Som ej mer för dem skall vara Framtidsboning utan ljus;

Har du knappa åkerlappen lämnat,

Mot hvars stengrund hoppet nästan rämnat;

Vill du ung i fjärran öka Armens, tankens rika kraft;

Vill som åldring du blott söka Ro bland dem, du närmre haft;

Eller bär du skuldbelastadt lifvet, Synes, sorgförtärdt, ditt öde gifvet —

När i New Yorks hamn du glider Fram i masters stolta skog,

Och du bruset hör omsider Af den värld, dit alt dig drog,

Vet, att verop ej från hemmet stämmer In i okändt larm, din själ beklämmer!

❖ ❖87

Svea, som hvar skald berömmer,

Som sig smyckar stolt med sköld, Hända kan, hon drömsäll glömmer Svänga den mot nöd och köld.

Hon på minnen tänker. Stora döde Älskar hon, om ock de land lagt öde.

Men i dystra hvardagstimmar,

När hon mister son på son,

Vaken blick i vemod simmar Vid propellerns sträfva dån.

Ej hon kan i land dem åter sjunga, Söner starka — döttrar, blonda, unga.

Och hon ser, att de som sträfvat Ej haft tröst af minnens sång,

Som den stolta genombäfvat —

Som de icke hört en gång.

Och ur malm i hennes sorgsna sinne Ljuda hulda tankar innerst inne:88

Gån i frid mot Västerns slätter,

Låten bredas farm på farm!

Mark, som ej känt plogen, sätter Hveteax för svenskens arm.

Kraft, som hemmets svårmod sökt att nagga, Lyser fram i gull, som vindar vagga.

Farm på farm! Från plats, som gömmer Starka, kära fränders ben,

Ny prärivåg gifmildt tömmer Ur sig nya skördars sken.

Odlingsskatter bölja upp i dagen Öfver ödemark för svenska tagen.

Stänges ock i stad du inne,

Och din kraft alt jämt förslår,

Eller fordom slappadt sinne Känner gladt hvad det förmår —

An ett krafttag, om ock ryggen värker, Än ett penndrag, som det goda stärker!89

Så hvar än dig ödet slälde,

Visar du dig minnesgod,

Långt från gamla Svea välde Reser du dess ärestod.

Godt farväl och icke ve skall följa Emigranten öfver fjärran bölja.fk färd.

Malmö 1884.

CTNVT»

^id ensligt och öde tullhus På klar och blåsig oktoberdag Bland balar och lårar allena En barnflock står i hvinande drag.

De kommit en dag för tidigt.

Ej stora ångaren kommit än,

Som föra dem skall till Västern Med alt hväd af hem de ha igen.91

Och hemmet var stort och vackert, Men så kom dräpande sorg och nöd, Se’n lockande bref från Västern Med tal om lycka och öfverflöd.

Nu mamma gått in i staden,

Förr än hon svann, hon viftade gladt

Men hvad det dröjer länge

Att skaffa tak för stundande natt.

Bland staplade balar och lårar Sig barnen sätta i tigande ring. På soliga, gråa stenar Hvirflar den gula halmen ikring.

Den höstliga, starka blåsten Med hväsande ljud så kylande far, Och lillans röda händer Den stora systern i sina far.92

Då var det bättre där hemma,

I rummen var det så lugnt och godt,

Och mamma var aldrig borta.

I hamnen går vattnet kallt och blått.

Men hunden, som med fått följa,

Han nosar och nöj dt sig kring han ser. Han kommer tillbaks och viftar,

Och skaran språkar en stund och ler.

Och bror, som jämt är tapper,

Han klifver på balarne upp och står Och späjar mot Sundet och räknar Hvart enda segel, därute går.

Och banden i hatten fladdra.

Han längtar att skymta ångaren snart.

Och trolska, främmande länder

Med sol och lycka — dem ser han klart.Segerlön.

m^eh modbutikens väggar De prunka med bjärt elegans. Och lockande varorna breda Till rutorna fram sin glans.

Två kvinnor vid disken stannat. Den ena med åldriga drag Står trumpen, som om i ståten Hon ej fann minsta behag.9i

Det svarta hufvudklädel Ej slitits än till slut,

Men själens alla blomster Se’n länge ha blommat ut.

Den andra, ung och prydlig I drägt, där alt är nytt,

Får fram hvar präktig kappa Och sjalar och varm bahytt.

Med en man, som står därute Och in genom rutan ser,

Hon byter skälmska blickar. Och varorna granskas mer.

De profvas på stridig gumma, Som ej vill hålla sig still,

Men svärmor skall bli vacker, Om ock hon själf ej vill.95

Och mannen därute på gatan

Följer all vänlig strid.

I amerikanens ögon

Blir skarpa glansen blid. —

Med händer, tomma oeh starka, Han stred en strid ej lätt,

Där himmelen vansklig hvälfde Sig ut öfver öde slätt.

Bland mördande hagelbyar Och stormar han höll dock ut, Tils farmen log i fägring Emot hans brud till slut.

En kammar åt modern pryddes, Alt åt hennes ålders ro,

Men gumman ficks ej öfver På herrskapsvis att bo.96

Då drog han med unga kvinnan Själf till fränders land Att en gång än få trycka Den gamlas kärfva hand.

Hans skuldror ha böjts en smula Af slitet dag från dag.

I lifvets brottning huggits Hårdt hvart anletsdrag.

Nu värmas de upp och mjukna, När vid alt älskligt krus Den gamlas mulna uppsyn Alt mer och mer blir ljus.

Till sist vid trymån — där står hon

I all sin ståt och ser

Och myser och tar på tyget,

Så hela spegeln ler.97

Då springer han in. I famnen Hon slutes, ny och fin.

Han för henne upp i dagen Med segerlycklig min.

Ti a tl t h, Vict allfar i'< ig.

7ft

J*å rakstugan.

söndagens morgon brådt man har Att alla anlet få fina,

Så släta om kind och haka de må Glatta skina.

Makligt sträkta, två hedersman På mjuka stolarne bida,

Med tvålade anlet lika livarann, Sida vid sida.99

Den gråa och tomma luften blott I rutan de ha framför sig,

Och konversationen, af läget trykt, Varsamt rör sig.

Den färskaste nyhet nu som bäst I husen på klockorna ringer,

Ser in och bullrar en stund och se'n Vidare springer.

Han fallit i morse för egen hand Med hjärtat genomskjutet,

Och solen lyste på kropp och golf, Blodbegjutet.

Hvad ej kan päjlas ur menniskosjäl, Som evigt för dag sig gömmer,

Man har i händerna uppenbart,

Och man dömer.100

För hedersmannen på hvar sin stol Är ämnet högst begärligt.

De yttra sin mening strängt och sträft Men besvärligt.

De lifliga bli, och de taga i, Så rocken af löddret fläckas, Och hårda domar i säker fart Något stäckas.

När knifven om glatta kinderna far, Blir talet än mer försigligt.

De tiga helt, när på strupen de ha Knifven riktigt.

Människokännedom.

nJ

3)å innerligt alla känna hvarandra,

Och djupast gå stålkalla klickar, som klandra. Ej funnits i människohjerta en vrå,

Som ej legat alla öppen —

Dit flyktiga blickar ej trott sig nå.

Hvar säfsmyg, som vaggar bland vassrör vid stranden Och ser genom vattnet den gula sanden,

Kan kvittra: min blick kan till botten nå!

Men stora djupen därute

De gömma väl mycket i dunkel ändå.jn|an var docent och på gull så arm. Han var för det fattiga folket varm,

Om de armas tryck, som han kände väl, Han skref med glödande själ.

Bland böckers mängd han grubblande satl, Och ljus han tänkte åt nödens natt.

Han kände det växa, sitt glada mod.

Det sjöd i hans tanke och blod.103

Att göra en gång den hungrige mätt Och gifva den ringe sin människorätt,

Att stark som ett värn för de svaga stå, Det längtade han att nå.

Han ville såsom en tidens son Ej svika sin sak trots hat och hån. Att varda omsider en ny Lasalle Det var hans traktan all.

Så tog han sig brud. På säker tro Om folkets seger han satte bo.

Och tiden gick, men icke han blef Mer rik — hur om nöd han skref.

Och pilten, som föddes i hemmet först, När slitet för dagligt bröd var störst,

Han fick för att minnas sitt människokall I dopet namnet Lasalle.

❖ ❖

❖104

Professor han blef en lycklig dag, Bekymren släpte sitt tunga tag.

Han andades lugnt på sin höjd, och då Förgät han alt mer de små.

Och nöden, som förr så bjärt han fann,

I skylande dunkel fjärran svann,

Och suck, som drogs, icke hörd den blef: Han intet om småfolk skref.

Han fann tillvaron skäligen god,

Och världen gick an, som nu den stod. Han klart beviste, att alt var godt,

Man skrek och man bullrade blott.

Men barnen lekte på gården gladt,

När lugn bland böckernas mängd han satt — Han spratt, som af åska han hört en knall, Där ropades på Lasalle!105

När lugn han satl med sitt blad i hand Och såg, hur det jäste land från land, Hur makten spjärnade mot sitt fall,

Där ljöd i rummen Lasalle!

Och pilten, som störande namnet bar, Så rädd han blickade på sin far.

Han fick ej leka, fast godt han bad, Ej storma och vara glad.

Ty fram till professorn trängde hans röst, Och starkt den klang ur hans unga bröst, Som kunde om skumt förtryck

och tvång Den tala högt en gång —

Och modigt klinga, där rädslan teg, Och röra massor, så sorlet steg,

Och sjunga upp för böljande mängd Den lyckans port, som är stängd.Ur barnkammaren.

%

u mins, i den lilla kammarn Hur gladt vi rustade om,

Hur alt vi tumlande välte,

Om än man tystande kom.

Så lekte vi kung och drottning. Du satt i ett kullstjälpt bord Och jag på en pall och körde, Och ej vi sade ett ord.107

Kungen hade att styra Sitt starka, kråmande spann. På mjuka sidenkuddar Satt drottningen, pärlegrann.

Så sutto vi allvarsamma Och rörde icke en led, Fast folket viftade åt oss, Och blommor rägnade ned.

Ej trognare massor hurrat För stoltare härskarpar.

Vi åkte i timmar, och jublet Utan all ända var.

Du mins, det var bästa leken, Hvad än vi oss togo till.

Och mor och far voro nöjda, Ty alt var tyst och still.Före bröllopet.

hemmet, som färdigt nu är, han går Och känner bland rummen sig riktigt trifvas. Hans drag af leende tankar lifvas,

I morgon omsider bröllopet står.

Se’n är hon härinne. Nyss det kom En packning, där alt hennes hohag gömdes. Och hemmet, alt som lårarne tömdes,

Det värmdes och fyldes så småningom.109

Se n är hon härinne i eget hem.

På väggarne, nyss så tomma och kalla, Nu äro de fästa, taflorna alla.

Han rättat och mönstrat och flyttat dem.

Och hemmet, det fina, nu hans det är.

Det kännes härligt just hit att hinna.

Det är, som han lyckats sig själf att finna Och kommit i hamn från lurande skär.

Han slitit ärligt och syndat varmt Att tidens pinande oro glömma.

Dess feber han känt genom blodet strömma, Och rikt blef det sorgsna, det glada — armt.

Men gamla minnena tränga sig fram,

De bjärtaste minst af dem alla skolka,

Han blir dem ej kvitt — de rummen befolka Och fösta på finaste tyget sitt dam.110

Gestalterna alla han lefvande ser, Som förr han dem såg i orgienätter. De komma i flock, som leende sätter På ordnade stolar och soffor sig ner.

Pianot, som inne i lugn salong Har funnit sin plats med sin notbokhylla Och stänger om toner, som gömmas att fylla Hans våning vid frisk och klingande sång —

Han ser det slås upp: vid kalla skratt Sig lystna par uti rummet svinga.

De hålla ej upp, som ville de tvinga All dagern att blifva till fåstljus i natt.

Det är, som i kronan blef tändt hvart ljus, Fast blott de sitta för goda vänner Alt lysa upp, då en hvar sig känner Så hemmastadd som i eget hus.111

Han går till rum, dit hans tankar blott I skiraste slöjor vågat att hamna,

Där snart sin lycka han skall få famna, Den renaste, högsta, i rikaste mått.

Tapetklädd dörr ser han öppen stå: Där hänger den ljusblåa sommarkjolen, Som spände i enklek sin glans i solen Kring henne, som ingen mäktade nå.

Där ser han en mörk och fager drägt. I den, när det lästes högt om kvällen, Vid hårdt omtvistade, bjärta ställen Hon sade sin varma mening käkt.

Och där stå skorna, de näpna och små,

Som riste sin klack, när hon rätt var i taget, Och där stå de slitna från hvardagslaget,

Som voro för stora men klädde ändå.112

Han känner det ljummas från golf till loft, Han hör små fjät genom rummet trippa Och ser hvar vas få sin blomsterknippa, Han andas in det skäraste doft.

Och glad går han in i lugn salong,

Ser dagern klar på möblerna falla.

Och hän de dragit, minnena alla,

Från hem, som de gästat — för första gång.

Barnsöl.

ij^rästen har gått, och glädjen är lös Bland fördomsfria gäster.

Nyss en och ann vid hörnet frös,

Ej beredd på finare faster.

Vattenöst är hetärens pilt.

Han sofver vid mödernehärden 1 sirliga spetsar och krokig filt, Så lik hvar nyfödd i världen.

Bååth, Vid allfarväg.

8114

Och hvem är hans far? Ja, fråga det, När nattvind i husen rycker Och fattar i smygande, fega fjät,

Och spåren igen den trycker.

Ja, spörj, där salongens fönster du ser Den rika glansen bära,

Där aning om hvad i dunkel sker Ger rodnad åt kinder skära.

Och spörj, hvems lustiga gullet är,

Som glider ifrån gemaken

Dit ned, där dess klang som ett hånskratt skär

Hos synden, kall och naken,

Där ock af en lomhörd klart det hörs Hur i samfundsfogar det tager Vid hvarje ord, som ej ljuda törs I hem och vid ljusan dager.115

Och glädjen är lös, och prästen har gått. Vänliga, hungriga satar Har gillet som gäster och faddrar fått: Ingen

gudshåfvorna ratar.

Ej hycklas en välment tanke på Hvad af barnet månde blifva — Härifrån kan ej tiden få Illusioner att sönderrifva.

Varorna rosas: hvar ed är full Och stolt som en svensk om natten. Stämningen växer, hetärens gull Klingar ur skarpa skratten.

Och genom nattens jublande låt Det hörs, hur det sakta kvider,

Där ljuder en djup och dallrande gråt. Något det är, som lider.

m*1$ gränden, blåsig och grå och trång, Två fröknar hittade honom en gång.

En liten hurtig parfvel han var Med blomstrande hy och blicken klar.

De sporde honom alt om hans hem, Och säkert och gladt han svarade dem.117

De frågat mera. Därinne han bor,

Dit ofta hon kommer, hans fagra mor.

Han tages hvar dag i den syndigas famn, Af lastfulla läppar smekes hans namn!

De finna ej ro, förrn litet lam De frälst från glupande synd och skam.

Så tages han upp i vänligt hus,

Och pilten tumlar i värma och ljus.

I höga rummen stormar hans lek,

Han signas af kyssar och joller och smek.

Så stolt han är i sin sjömansdrägt Med hatten på vackra hufvudet käkt.118

Snart kan han i lärda skolen gå:

Hur tjusande lätt kan han alt förstå!

Snart öfverst i klass sitt rum han har:

Hur stolt, när han granna premien tar!

* *

*

Han snyftar en dag, han tages i famn:

Han nämts af kamrater vid stingande namn.

På lisande ord man icke spar, Fast fasa ur fuktade ögon far.

Han skall bli duktig, han skall bli stor, Blott icke han spörjer om sin mor!

* *

*

Vid gränd, dit ej han har lof att gå, Han tveksam och späjande står ändå.119

Han kan ej hålla sin fot igen.

Och gränden är stygg — nu är han i denl

Ur hus, dit pilten undrande ser,

Störtar en kvinna jublande ner.

Vid kyssar och famntag och tumlande ord Han rister och gråter och ser mot jord.

Hon tycker, han blifvit så grann och stor, Hon snyftar: känner du ej din mor!

Han vrider sig undan brinnande blick Och springer med vackra pängen, han fick.

* *

*

Men snart där hemma komma de fram, Päng och sanning — och han får skam.120

Han följer slantens skimrande flykt Mot gatan och ser, han handlat stygt.

På tårade anlet skönjer han fort, Alt underlig hjärtesorg han gjort.

Till sist man förlåter och smeker se'n Men varsamt, som vore han icke ren.

Och sluten och tyst han sedan går,

Och vackert anlete kyla får.

*

Han växer, och stigande heder han ger, Och ifrig vård sig lönad ser.

Men starkt ock växer det i hans barm Ett flammande hat, en brännande harm.121

Och harmen förtorkar känslornas svall, Och hatet flammar mot lasten all.

På dem, som till fräjd honom gifvit alt, Han tänker ibland och tänker kallt.

När löftena bärgats, är han stor,

Och lasten han hatar — han hatar sin mor.

Och är han i sederna hvit och ren,

Så har dock hans hjärta blifvit till sten.Döende.

^jenom skärm, som söker stänga Ute solig junidag,

Skarpa strålar mildt sig tränga In till bispen, tärd och svag.

Re'n man vet, om några timmar Slocknar blickens matta glöd, Snart ut öfver bygden simmar Klockors bud om ryktbar död.123

Vardt i dömen hörd den store, Ordets sanning klang så klar, Och det var, som om den fore Genom själn, hur hård den var.

Upp en bättre värld ur orden Strålande och helig rann, Medan gamla, arma jorden Som fåianglighet försvann.

Solen stiger, ljuset tränger Sig den döende intill,

Intet ut dess värma stänger, Solen stiger — in det vill.

Upp han lyfter hufvut sakta, Ljuset faller fullt därpå.

Än en gång han vill betrakta Bygd och sol, förrn hän de gå.124

Snart vid öppnad ruta står han, Starkt af säkra armar stödd.

Lif i dragen återfår han,

Blickens eld blir pånyttfödd.

Saftigt gröna kronor skälfva Svalt i solig middagsfred,

Rikt de doft och dunkel hvälfva Öfver Helgonbacken ned.

Slätten, grön och varm, sig sänker Sakta hän mot lågsträkt strand, Skarpt vid horisonten blänker Sundets blåa,

svala rand.

Sommarluftens dofter friska In i trötta lungor gå.

Och hans läppar sakta hviska: Jord, hvad du är skön ändå!

<gjgid Mälarens brus i septembernatt Tar blåsten i rasslande träden falt.

Mot månklara rutor och tegelmur Slå skrällande ljuden ur väktarens lur.

Men intet ur hvilan väckes i Vasaslolt, Forntids sorg och löjen där sofva godt.126

Hätska brodertankar en gång Därinne ha vakat natten lång Och bidat vid urets tonande slag På kommande, ljus och hämnande dag.

Och Katarinas händer och Karins smekt Om heta pannor sin kärliga svalka vekt.

Och herrar, som trott än i bommadt bo, Att rätt de ha stridt för sin herre och tro, Och sport, om ej rätt på jorden var,

Af kedjorna strax fått tyngande svar.

Där ifrigt de friheten bidat kvart för kvart,

Har gallret dem präntat i månljus domen svart.

Och Damon vid dunkel fönsterkarm Sin hyllning hviskat åt Phyllis' barm, När i glimmande sidenkabinett Kring tjusarekonungen andats vett.127

Ur hvilan intet väckes i Vasaslott.

Synd och löjen och sorg där sofva godt.

Men väktaren vakar i höstlig natt Öfver de skiftande minnenas skatt.

Han vankar den tankfulla borgen kring Och tänker om minnena ingenting.

Han menar bara, när flöjeln gnisslande går,

Att godt blir att hvila, när natten sin ända når.

Martin Luther.

Den 10 november 1883.

¿p,an nitade i kyrkodörrens eke Sin djärfva skrift: det skalf i påfvestolen, Och oförskräkta ordens hela sanning Stod häpnadsväckande och klar i solen.

Så kom ett bud att offra nyfödd sanning: Han slängde bullan hän i röda bålet.

Och han gaf själar makt att tro och hoppas, Han gaf den helga skrift på kända målet.129

På öppnad bok, nyss stängd i dunkla cellen, I hem och tempel klar sig dagern lade,

Och mornad mänskotanke kunde stafva Sig till omsider, att den vingar hade.

Den skakade i än ej lösta länkar:

En efter ann föll af i stormars vimmel,

Där fram den flög att altet genomspäja Och söka, hvad den söker än, sin himmel.

På mänskans adel starke Martin Luther

Let fromt och säkert, som på Gud han trodde:

Igenom hårda strider, mörka tvifvel,

Han nått den klarhet, i hans ande bodde.

Han strålar hög för tid, som skarpsynt söker Med tviflarns blickar ljus i natt och dimma,

Som djupt och smärtsamt suckar efter solen Och gläds, hvar gång den finner blott en strimma.

Baåth, Vid allfarväg.

9Porträttet.

u icke kända, jag sett dig Allenast som vänt porträtt,

Och dock, det är som jag kände Ditt innersta väsen rätt.

Du vill det for världen ej visa.. Du blickar drömmande still, Fast skuggade ögon synas,

Som kunde de blixtra till —131

Och blixten träffa säkert Hvar mäjslad, ljugande fras, Så sanning sig rodnande viste, När höljet sprang i kras.

Jag ser, hur på läppame mjuka Ett löje har somnat gladt,

Och vaknar det, lysa hvita Tänder vid vackert skratt —

Vid skratt, när det uppblåst dumma Helt lugnt till torgs sig för,

Eller rikt i ditt eget hjärta Sig lifvets fullhet rör.

Och unnas det mig att skåda Dig lefvande varm en gång, Då skall jag kanske sjunga Om lifvets glädje en sång.

B rist.

}ch hade min själ en ann, som vid den sig fäste,

Som kände dess krafter, de sämsta och de bäste —

En kvinnoande, en af de varma bara,

Som känna så djupt, att ögonen skåda klara —

Då skulle min kalla och strida sång må hända Varmare, mjukare toner i dagen sända.133

Såg jag af världen en vrå, som dugde att måla, Af lifvet en syn, som kunde i. färger stråla,

Och sökte dess mening jag, då skulle vi båda I skuggornas sorg, i dagrarnes glädje skåda.

Där skummast det var, kanske hon mig viste en gnista, Som kämpande låg — ett hopp, som tog lif i det sista.

Och där jag blott ljuset såg, som för stråligt blänkte, Hon dämpade skenet och lifvande värma det skänkte.

Nu låter sången mäst som ur ängars dimma En vipas vårskri i marskvällens dunkla timma.

Kanske att den då som en lärksång stiga finge Hän öfver ljusa falt och med ljus på vinge,134

Och sjunga den kunde varmt, livad den däjligt såge, Där sol öfver gröna, vida bygder låge,

Och fram då tonade rent ur de starka slagen All bygdens lycka och sorg i den klara dagen.